

Professionele zorg voor borstvoeding: wat komt erbij kijken?

Kristel Zeeman

Verloskundige praktijken, die bekwaam zijn in het begeleiden bij borstvoeding, kunnen dit tonen door het WHO/Unicef-certificaat 'Zorg voor Borstvoeding' te behalen. Ongeveer 10% van de praktijken in Nederland heeft dit certificaat. Vooral de afgelopen paar jaar stijgt hun aantal sterk, sinds hele kringen het certificeringstraject gezamenlijk doorlopen en afronden. Verloskundigen, die wilden weten wat zo'n traject inhoudt, konden eind maart terecht bij een informatiebijeenkomst van de Stichting 'Zorg voor Borstvoeding'. Om ervaringen uit te wisselen; knelpunten én oplossingen te bespreken. Te gast was lactatiekundige en verloskundige Monique Franck, die zelf ook werkt in een gecertificeerde praktijk.

Gemotiveerde mensen

Het borstvoedingscertificaat wordt toegekend als een praktijk de tien vuistregels voor het welslagen van borstvoeding goed toepast. Dit wordt getoetst door assessors van de Stichting Zorg voor Borstvoeding (ZvB), die een beoordelingsonderzoek uitvoeren onder alle mede-

werkers van de praktijk en hun cliënten. Tijdens de voorbereiding voor de externe toetsing is het van essentieel belang dat alle neuzen dezelfde kant op staan binnen de praktijk. Je hebt niet genoeg aan één of twee enthousiaste verloskundigen. Iedereen, óók de assistentes, moeten gemotiveerd zijn mee te werken aan een borstvoedingsvriendelijk beleid. Monique Franck gebruikte daarvoor in haar praktijk de DVD 'Goede zorg werkt', verkrijgbaar bij ZvB, die laat zien welk effect goede borstvoedingszorg heeft op moeder en kind.

Scholing

Volgens vuistregel 2 volgt iedereen scholing voor voldoende kennis en vaardigheden. ZvB schrijft niet een bepaalde cursus voor, maar beoordeelt per praktijk of kring of de gevolgde scholing voldoende is. Er worden cursussen aangeboden voor verloskundigen door STBN en de expertisecentra van de verloskunde academies. Ook is het mogelijk om zelf scholing te organiseren door een lactatiekundige aan te trekken. Een leerboek met docenthandleiding daarvoor is te verkrijgen bij ZvB.

Professionele taak

De belangrijkste knelpunten die de aanwezige verloskundigen ervoeren, lagen in de vuistregels 3 en 4 (zie kader).

Kristel Zeeman is verloskundige en lid van de redactie

De WHO en UNICEF ontwikkelden Tien vuistregels voor het welslagen van de borstvoeding. Alle instellingen voor moeder- en kindzorg dienen er zorg voor te dragen:

1. dat zij een borstvoedingsbeleid op papier hebben, dat standaard bekend wordt gemaakt aan alle betrokken medewerkers.
2. dat alle betrokken medewerkers de vaardigheden aanleren, die noodzakelijk zijn voor het uitvoeren van dat beleid.
3. dat alle zwangere vrouwen worden voorlicht over de voordelen en de praktijk van borstvoeding geven.
4. dat moeders binnen een uur na de geboorte van hun kind worden geholpen met borstvoeding geven.
5. dat aan vrouwen wordt uitgelegd hoe ze hun baby moeten aanleggen en hoe zij de melkproductie in stand kunnen houden, zelfs als de baby van de moeder moet worden gescheiden.
6. dat pasgeborenen geen andere voeding dan borstvoeding krijgen, noch extra vocht, tenzij op medische indicatie.
7. dat moeder en kind dag en nacht bij elkaar op een kamer mogen blijven.
8. dat borstvoeding op verzoek wordt nagestreefd.
9. dat aan pasgeborenen die borstvoeding krijgen geen speen of fopspeen wordt gegeven.
10. dat zij contacten onderhouden met andere instellingen en disciplines over de begeleiding van borstvoeding en dat zij de ouders verwijzen naar borstvoedingorganisaties.

Voorlichting geven aan zwangeren vergt een omslag in de praktijkorganisatie. Het spreekuur moet aangepast worden om op gezette tijden borstvoeding ter sprake te kunnen brengen. Daarnaast is het voorlichten zelf niet altijd gemakkelijk. Hoe informeer je cliënten zonder voor de gevreesde borstvoedingsmaffia te worden versleten? Monique Franck legde uit dat zij haar cliënten veel vertelt over 'normaal pasgeboren gedrag' van het kind, gedrag dat gericht is op borstvoeding. Zo laat je zien dat het de meest logische manier van voeden is. Bij iemand die eigenlijk liever kunstvoeding wil gaan geven, beroept zij zich altijd op haar professionele taak: "Als verloskundige ben ik verplicht om je te vertellen wat de voordelen zijn van borstvoeding voor de gezondheid van jou als moeder en voor je kind". "Zonder dwingend over te komen kun je cliënten wel vragen even te luisteren wat je te vertellen hebt".

Huid op huid

Vuistregel 4 schrijft voor dat alle moeders een uur na de geboorte geholpen moeten worden met borstvoeding geven. Heel belangrijk daarbij is een ongestoord huid op huid contact. Veel verloskundigen zullen de volgorde van hun taken postpartum wat moeten aanpassen om hieraan tegemoet te komen. Bijvoorbeeld eerst administratieve taken doen en daarna pas onderzoek van de pasgeborene en het hechten. Deze gedragsverandering van de verloskundige wordt dubbel en dwars beloond door de aanblik van een kind dat zelfstandig de borst vindt, als dus Franck.

De kosten voor de externe beoordeling van een gemiddelde verloskundige praktijk bedragen 1500 euro. Wanneer u samenwerkt met meerdere praktijken in uw buurt, dan betaalt u 933 euro per praktijk.

Voor meer informatie over het behalen van het certificaat en alle ondersteunende materialen, kijk op www.zorgvoorborsvoeding.nl ■

Geslaagd KV Rotterdam

vlnr: Arja Jaarsveld, Wilma Meijer en Marjon Kuitert rondten op 12 maart jl. de Masteropleiding Physician Assistant af, gericht op klinisch verloskundigen